

snart et andet, som de kunde bruge, og som de kunde forarbejde til Brug i deres Hjem eller deres Kolonihave eller til Gaver, eller som de maaske ogsaa har kunnet gøre i Penge. Der er her i det industrielle Samfund udviklet en Sædvaneret, som er absolut ligestillet med Sædvaneretten til de nedfaldne Grene og Bær i Skovene. Men nu har Udviklingen ført med sig, at alt faar Værdi, og straks er den private Ejendomsret paa Pletten med Tyvestemplet, og den hjælps af en barbarisk Straffelov, som svarer nøjagtig til dens Interesser. Der blev føret Par Aarsiden i Kristiania dannet et Aktieselskab, som overtog Af søgningen af Byens Skarnkasser, for det, der havde Værdi, navnlig for Madrester. Skarnet fik nu Værdi, de Kludesamlere og Skraldemænd, som hidtil havde betragtet dette som deres Domæne, blev nu pludselig fordrevet af Aktieselskabet, og da de ikke vilde lade sig drive bort, fik de Tyvestemplet paa sig, med det blev de jaget bort. Det er et Eksempel, som fremstillér i grel Belysning den Omvurdering af Retsbegreberne, der foregaar overalt. Noget lignende sker herhjemme; det, der stemples som Tyveri, er ofte kun Udøvelse af Sædvaneretten, og den, som kaldes Tyv, kan ofte lige saa godt beklage sig over, at *han* jages bort fra sin Domæne, som den private Ejendomsret kan beklage sig over, at *den* bliver beskaaret. Den, som i Aarevis har samlet Kul ved Skibene, og som nu jages bort, og den, som i Aarevis har gennem søgt Skarnkasserne, og som nu jages bort, vil ikke kunne betragte sig som Tyv, selv om han trods Forbudet vender tilbage. Den Værdi, som Krigen har givet mangfoldige Ting, der før var værdiløse og var Allemandseje, driver nu den private Ejendomsret ud i en Kamp mod store Lags Sædvaneret, og Tyvestemplet tages straks i Brug. Og man maa vel huske paa, at med Hensyn til dem, der forjages paa denne Maade, er der ikke det forsonende Forhold, at man berøver dem deres Sædvaneret af Hensyn til Samfundets Tarv, det sker kun til Berigelse af dem, som i Forvejen havde nok. Jeg taler naturligvis ikke her om den forvildede Ungdoms Tyvestreger, men de Tilfælde, hvor ellers redelige og hæderlige Folk nu under Krigen kommer i Konflikt med Straffeloven, fordi de foretager sig Ting, som de før har kunnet foretage sig, uden at nogen har draget dem til Ansvar derfor. Der er al Anledning til at have Opmærksomheden henvendt paa, om ikke det, der stemples som Tyveri, bevidst eller ubevidst

af vedkommende betragtes som Udøvelse af en Sædvaneret, og om ikke vore Fængsler ved disse Konflikter fyldes med Folk, som i Virkeligheden intet har at gøre indenfor deres Mure.

Ogsaa paa andre Omraader ser man jo nu under Krigen, hvorledes den private Ejendomsret bekriger Allemandsejet. Overalt i Landet hører man om Kamp angaaende Strandret og om Lukning af Skove. Det er den private Ejendomsret, som trænger Befolkningen tilbage fra dens frie Færdselsret. Man bør derfor ikke lade sit Blik forblinde af det Forhold, at Kriminaliteten er stærkt voksende, thi bortset fra de utvetydige kriminelle Foreteelser, som Krigen har skabt, og som baade efter en umiddelbar Opfattelse og efter de sagskyndiges Udsagn særlig er skabte i Overklassen, og som giver sig Udslag i Bedragerier, Tyverier, Forfalskninger, baade under den ene og den anden Form, den ene mere uhyggelig end den anden, bruger den private Ejendomsret Krigen til en Indskrænkning af Allemandseje, som Befolkningen i mange Tilfælde sætter sig imod, og overfor dette Forhold vil der være al Anledning til at fare frem med Lempe. Naar Sagerne angaaende Skovtyveri i 1840'erne steg i Tyskland, var det ikke, fordi Befolkningen blev særlig forbrydersk, og det samme vil i mange Tilfælde vise sig at være gældende den Dag i Dag med Hensyn til den stigende Kriminalitet under de oprørte Forhold, under hvilke vi lever.

Det er faldet i min Lod at være den første Kvinde, der som Ordfører for sit Parti har haft Ordet i dette høje Ting, der for 30 Aar siden ved en meget uvenlig Dagsorden mente at kunne standse Kvindernes Indmarch i det offentlige Liv, og det har føjet sig saaledes, at det, jeg da tager Ordet for, er en Udvidelse af Fængselspladserne. Der var en Tid — den ligger dog nu adskilligt tilbage —, hvor man tænkte sig, at naar Kvinderne kom til at deltage i det offentlige Liv, vilde de især tage sig af alt det, der trængte til Beskyttelse, af alt det svage og alt det fortrykte. Man hører ikke længere dette Argument for Kvindernes Deltagelse i det offentlige Liv, fordi det nemlig har vist sig, at efter at Kvinderne er rykket frem, har de ikke dannet et stort barmhjertigt Kvindeparti, men de har delt sig efter Klasser, efter deres virkelige eller indbildte Klasseinteresser og efter deres derved bestemte sociale Syn, akkurat ligesom Mændene har gjort. Og jeg tror, at de Erfa-